

Міністерство освіти і науки України
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського
Кафедра гуманітарних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету туризму
доц. Холявка В.З. _____
« _____ » _____ 2024 р.

СИЛАБУС КУРСУ «Етика і професійна етика»

Затверджено на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін
Протокол від «22» серпня 2024 року № 1
Завідувач кафедри гуманітарних дисциплін
кандидат історичних наук, доц.

Курчаба Т.М.

© Гузенко І. І., 2024

© Львівський державний університет фізичної культури ім. І. Боберського, 2024

Назва курсу	«Етика і професійна етика»
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Костюшка, 11, ауд. згідно з розкладом.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет , кафедра гуманітарних дисциплін.
Викладачі	Гузенко Ірина Іллівна – старший викладач кафедри гуманітарних дисциплін.
Консультації з курсу відбуваються	Щосереди, 13:00 – 15:00 в приміщенні кафедри гуманітарних дисциплін: м.Львів, вул. Костюшка, 11, ауд.206 <i>Онлайн консультації:</i> за попередньою домовленістю Viber (+380977138444) в робочі дні з 9.00 до 17.00
Інформація про курс	Дисципліна «Етика і професійна етика» є нормативною дисципліною, яка викладається у 1 та 2 семестрі в обсязі 1,5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
1. Коротка анотація курсу	Предметом вивчення навчальної дисципліни є мораль як форма індивідуальної та суспільної свідомості, загальні закономірності їх буття. Дисципліна тісно пов'язана з філософією та її основними розділами - онтологією (вченням про буття), гносеологією (теорією пізнання), аксіологією (вченням про цінності), праксеологією (вченням про буттєву практику людини).
2. Мета та завдання курсу	Мета курсу «Етика і професійна етика» полягає у виявленні і розкритті основних проблем етики і етики спорту. Окрім того, курс має на меті дати характеристику основних етичних категорій, розглянути основні етапи еволюції суспільної моралі, етичні аспекти допінгу, комерціалізації та агресії у спорті. Завдання курсу : 1. Аналіз основних морально-етичних проблем, пов'язаних з професійною діяльністю спортсменів. 2. Формування розуміння специфіки функціонування моралі у спорті. 3. Знайомство з основними нормативними документами в яких відображені права та обов'язки учасників спортивного процесу

	в етичному контексті.				
3.Формат курсу	Очний (<i>offline</i>)				
4. Очікувані результати навчання	<p>Студент повинен знати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та особливості етики, професійної етики, етики спорту та спортивної деонтології. 2. Що таке мораль та її специфіку на різних історичних етапах розвитку людства. 3. Основні трактування базових етичних категорій. 4. Види, принципи та кодекси професійної етики. 5. Структуру моралі та моральної свідомості. 6. Основні етичні проблеми сучасного спорту, умови їх виникнення, шляхи подолання. <p>Студент повинен уміти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінювати дії і події повсякденного життя з позицій добра і зла. 2. Використовувати принципи професійної етики в процесі своєї професійної діяльності. 				
5.Обсяг курсу	45 год.: з них 10 год. лекцій, 14год. практичних занять та 21 годин самостійної роботи.				
6. Ознаки курсу	Рік викладання 2024	Семестр Перший Другий	Спеціальність 01 – «Освіта», 014.11 – «Середня освіта», 017 – «Фізична культура і спорт».	Курс (рік навчання) 3	Нормативний\ вибірковий Нормативний
7. Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з навчальних курсів: української мови, педагогіки, психології, логіки, філософії.				
8.Технічне й програмне забезпечення /обладнання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мультимедійний проектор, комп'ютер. 2. Навчальна програма дисципліни «Етика і професійна етика». 3. Модульна робоча навчальна програма дисципліни «Етика і професійна етика». 4. Комплект текстів лекцій. Репозитарій бібліотеки Львівського державного університету фізичної культури ім. І. Боберського. 				
Навчальні методи та техніки, які будуть	Передбачено: лекції із використанням відеоматеріалів, інтерактивних методик, робота з науковою літературою, промови, есе, презентації самостійно опрацьованого матеріалу, дискусії щодо визначених проблем, ділові ігри.				

використовуватися під час викладання курсу	
Ключові слова	Професійна етика, етика спорту, мораль, моральна свідомість, моральна оцінка, справедливість, звичаї, сенс життя, девіантна поведінка, принципи деонтології.
Теми	<p>Лекції:</p> <p>Тема 1. Предмет і завдання етики і професійної етики.</p> <p>Тема 2. Мораль і моральна свідомість.</p> <p>Тема 3. Основні етапи історичного розвитку моралі.</p> <p>Тема 4. Загальнообов'язкові та особові форми вираження моральної вимоги.</p> <p>Тема 5. Людина у пошуках сенсу життя.</p> <p>Тема 6. Справедливість.</p> <p>Тема 7. Спорт як соціально-ціннісна система.</p> <p>Тема 8. Спортивна деонтологія.</p> <p>Тема 9. Етичні проблеми сучасного спорту.</p> <p>Тема 10. Накази, інструкції і нормативні документи як джерело деонтологічних нормативів у спорті.</p> <p>Практичні заняття:</p> <p>Тема 1. Предмет і завдання етики і професійної етики</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етика як наука про мораль, її місце в системі 2. Функції та завдання етики на сучасному етапі. 3. Професійна етика: поняття, види, принципи. 4. Кодекси професійної етики та їх особливості. <p>Тема 2. Мораль і моральна свідомість</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та структура моралі. Мораль і моральність: співвідношення понять. 2. Концепції моралі. 3. Функціональні особливості моралі. Взаємозв'язок моралі, звичаю, права, релігії і політики. 4. Структура моральної свідомості: специфіка різних наукових підходів. <p>Тема 3. Основні етапи історичного розвитку моралі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мораль у первісному суспільстві. 2. Особливості моралі в Стародавній Греції та Римі. 3. Вплив церкви на середньовічну мораль. 4. Трагування моралі в епоху Відродження та Нового часу. 5. Специфіка комуністичної моралі. 6. Мораль в етичних концепціях XIX- XX століть. <p>Тема 4. Загальнообов'язкові та особові форми вираження моральної вимоги</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ієрархічна структура моральної свідомості.

	<p>2. Специфіка особових форм вираження моральної вимоги та їх співвідношення.</p> <p>3. Добро і зло: підходи до трактування та основні концепції.</p> <p>Тема 5. Людина у пошуках сенсу життя</p> <p>1. Проблема сенсу життя та його пошуків. Спорт як сенс життя.</p> <p>2. Втрата сенсу життя: причини та моральні наслідки.</p> <p>3. Концепції та умови щастя.</p> <p>Тема 6. Справедливість</p> <p>1. Поняття справедливості, еволюція уявлень про неї.</p> <p>2. Концепції справедливості.</p> <p>3. Специфіка основних видів справедливості.</p> <p>Справедливість у спорті.</p> <p>Тема 7. Спорт як соціально-ціннісна система</p> <p>1. Моральні цінності, їх специфіка та ієрархія. Моральні цінності у спорті.</p> <p>2. Моральні конфлікти. Їх сутність, різновиди і шляхи подолання.</p> <p>3. Спорт і девіантна поведінка: особливості взаємовпливу.</p> <p>Тема 8. Спортивна деонтологія</p> <p>1. Особливості деонтологічної етики.</p> <p>2. Спортивна деонтологія, її основні завдання та проблеми.</p> <p>3. Принципи спортивної деонтології:</p> <p>3.1. Принцип правдивості.</p> <p>3.2. Принцип автономії особи.</p> <p>3.3. Принцип гідності особи.</p> <p>3.4. Принцип цілісності особи.</p> <p>Тема 9. Етичні проблеми сучасного спорту</p> <p>1. Вплив професіоналізації та псевдопрофесіоналізму на етику спорту.</p> <p>2. Поняття чесної гри та її прояви у сучасному спорті.</p> <p>3. Проблема допінгу та основні шляхи її подолання.</p> <p>4. Агресія в спорті: підходи до трактування та особливості прояву.</p> <p>5. Причини комерціалізації спорту: вплив ЗМІ.</p> <p>Тема 10. Накази, інструкції і нормативні документи як джерело деонтологічних нормативів у спорті</p> <p>1. Професійний обов'язок учасників спортивного процесу, його етична складова.</p> <p>2. Загальні нормативні документи: моральний аспект регуляції відносин учасників спортивного процесу.</p> <p>3. Галузеві нормативні документи: деонтологічний аспект.</p>
Підсумковий контроль, форма	Модуль наприкінці семестру.
Критерії оцінювання	Оцінювання проводиться за 50-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

(окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>1) практичні/самостійні тощо: 25% семестрової оцінки за умови, що максимальна кількість балів – 15;</p> <p>2) контрольні заміри (модулі): 25 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 15;</p> <p>3) модуль: 40 % семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 20.</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 50.</p>
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Етика як філософське вчення про мораль. 2. Взаємозв'язок етики з іншими науками. 3. Функції етики. 4. Види професійної етики. Специфіка етики спорту. 5. Кодекси професійної етики. 6. Структура та концепції моралі. 7. Співвідношення моралі, звичаю, права, релігії і політики. 8. Основні етапи історичного розвитку моралі. 9. Ієрархічна структура моральної свідомості. 10. Особові форми вираження моральної вимоги. 11. Добро і зло як найзагальніші моральні оцінки. 12. Проблема сенсу життя та його пошуків. 13. Спорт як сенс життя. 14. Концепції та умови щастя. 15. Концепції та види справедливості. 16. Справедливість у спорті. 17. Моральні цінності у спорті та повсякденному житті, їх ієрархія. 18. Різновиди та шляхи подолання моральних конфліктів. 19. Спорт і девіантна поведінка. 20. Особливості деонтологічної етики. 21. Принцип правдивості у спортивній деонтології. 22. Принцип автономії особи у спортивній деонтології. 23. Принцип гідності особи у спортивній деонтології. 24. Принцип цілісності особи у спортивній деонтології. 25. «Чесна гра» у спорті: етичний аспект. 26. Етичні проблеми сучасного спорту. 27. Професійний обов'язок учасників спортивного процесу, їх етична складова. 28. Загальні та галузеві нормативні документи: моральний аспект регуляції відносин учасників спортивного процесу.
Література та інформаційні ресурси	<p>Базова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бралатан В. П. Професійна етика: навч. посібник / В. П. Бралатан, І. В. Гуцаленко, Н. Г. Здирко. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 251 с. 2. Джузь В. В. Принципи справедливості в спортивній деонтології / Джузь В. В., Коваленко А. І. // Здоровий спосіб життя: Зб. наук. ст. – Львів, 2006. – Вип. 11. – С. 16–18. 3. Джузь В. В. Принципи цілісності в спортивній деонтології /

	<p>Джунь В. В., Коваленко А. І. // Здоровий спосіб життя: Зб. наук. ст. – Львів, 2006. – Вип. 10. – С. 17–20.</p> <p>4. Карабут І. І. Етичні аспекти проблем сучасного спорту / Карабут І. І., Кружило Г. Г. // Спортивна наука України. – 2010. – № 2. – С. 105–115.</p> <p>5. Коваленко А. І. До питання про етику спорту як прикладну дисципліну: спроба визначення предмета // Здоровий спосіб життя. – Л., 2004.</p> <p>6. Лозовой В. О. Етика: навч. посіб. / В. О. Лозовой, М. І. Панов, О. А. Стасевська та ін.; за ред. проф. В.О. Лозового. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 224 с.</p> <p>7. Малахов В. А. Етика: Курс лекцій: навч. посіб. / В. Малахов. – К.: Либідь, 2001. – 384 с.</p> <p>8. Мовчан В. С. Етика: навч. посіб. / В. С. Мовчан. – 3-тє вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2007. – 483 с.</p> <p>9. Тофтул М. Г. Етика: навч. посіб. / М. Г. Тофтул. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – 416 с.</p> <p>10. Bodasińska A. Moralny sport [Електронний ресурс] / Bodasińska Anna, Bodasiński Sławomir // Biblioteka lidera. – Режим доступу : http://www.lider.szs.pl/biblioteka/index.php?action=pokaz&dzial_id=4</p> <p>11. Kaźmierczak A. Idea olimpizmu jako alternatywna koncepcja edukacyjno- wychowawcza / Arkadiusz Kaźmierczak // Humanistyczne aspekty rehabilitacji, turystyki, rekreacji i sportu. – Lwów–Poznań–Warszawa, 2010. – S. 5–10.</p> <p>12. Misiuna B. Etyczne aspektysportu / Bohdan Misiuna, Alicja Przyłuska-Fischer. – Wydawnictwo AWF, 1993. – 155 s.</p> <p>13. Nowocień J. Olimpizm i zasada fair play szansą wychowania w tolerancji [Електронний ресурс] / Jerzy Nowocień. – Режим доступу : http://euro2012.wcies.edu.pl/download/Olimpizm_i_zasada.pdf</p> <p>14. Poźniak P. Zagrozenia we wspólczesnym sporcie [Електронний ресурс] / Piotr Poźniak // Internetowy Serwis Filozoficzny przy Instytucie Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego. – Режим доступу : http://www.diametros.iphils.uj.edu.pl/?l=1&p=lin3&m=105&ii=319</p> <p>15. Wysoczański R. Walka z dopingiem – bez alternatywy / Ryszard Wysoczański // Sport Wyczynowy. – 2002. – № 3–4. – S. 110–113.</p> <p>Життя: Зб. наук. ст. – Львів, 2006. – Вип. 11. – С. 16–18.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.